

KLADIVO

na

Exekutora

NEZABAVENO

Lukáš JANATA
a kolektiv

Lukáš Janata a kolektiv

Kladivo na exekutora

**1. vydání
Praha 2014**

© Lukáš Janata

Obálka: © Tomi Reidá

Korektura a rešerše: Ondřej Palouš

Odborný lektor publikace: Mgr. Jan Kubica

Laická oponentura: Jiřina Krejčová

Vydal: Tomáš Marák – nakladatelství Nuridius

Janovského 991/44, Praha 7-Holešovice, 170 00

v roce 2014 jako svou 9. publikaci

www.kladivonaexekutora.cz

Vydání první

Knihu lze zakoupit na www.shop-kladivonaexekutora.cz

ISBN 978-80-87822-14-2 (brož.)

ISBN 978-80-87822-15-9 (online)

Lukáš Janata (nar. 1979) – podnikatel, spisovatel. Absolvent VOŠP, obor sociálně-politická publicistika.

Mgr. Jan Kubica (nar. 1978) – advokát, finanční poradce. Absolvent PF UK, koncesovaný advokát specializující se na obchodní právo a zejména pohledávky. Odborný lektor publikace.

Jiřina Krejčová (nar. 1978) – vyučena v oboru kuchař-číšník, posléze barmanka, obsluha čerpací stanice. Laická oponentura.

Ondřej Palouš (nar. 1979) – překladatel. Absolvent VOŠP, obor kulturní publicistika. Rešeršér, korektury.

Tomi Reida (nar. 1971) – výtvarník, ilustrátor, airbrusher. Autor přebalu.

Předmluva nakladatele:

Vážení knižní piráti, naše nakladatelství s vámi nikdy nevedlo žádný boj. Důkazem mého tvrzení je i web www.piratskeknihy.cz, kde můžete najít veškeré naše tituly zdarma ke stažení stejně jako i tituly autorů, kteří nejsou z našeho nakladatelství. Ovšem příprava této publikace byla natolik náročná a v neposlední řadě i finančně nákladná, že z naší strany není možné šířit Kladivo na exekutora po internetu zdarma. Proto volíme cestu co nejnižší možné ceny. Prosím Vás tedy, nešířte Kladivo po internetu zdarma, zničili byste tím jak mé nakladatelství, tak také projekt Pirátských knih, který financuje právě nakladatelství Nuridius. Závěrem vám všem čtenářům chci popřát, abyste svůj boj s exekutory vyhráli se ctí a bez zbytečné ztráty svého majetku.

Děkuji!

Tomáš Marák

1. Úvod

Za zboží a služby se musí platit a dluhy se musí vyrovnat. To je jedno z pravidel, které dělá skutečně vyspělou společnost skutečně vyspělou společností. Tečka.

Proto v této příručce nenajdete rady, jak se zbavit svých závazků, či jak dlužit všem okolo a mávat jim přitom z okna luxusního auta.

On ovšem není dluh jako dluh. Jedna věc je půjčit si třeba sto tisíc na exotickou dovolenou a nesplácet je, druhá věc je jet načerno MHD, zapomenout na to, a následně přijít v exekuci o auto za 50 tisíc. V prvním případě dlužníka nepolituje asi nikdo (nemá co jezdit do Thajska, když si to nemůže dovolit), v druhém případě je to tak půl na půl. Zvlášť starší generace často říká, že „za blbost se platí“. A na černo se jezdit také nemá.

Někteří však možná cítíme, že je určitý nepoměr mezi cenou jízdenky (24,- Kč) a výší exekuce padesát tisíc. A to nemluvíme o situaci, kdy je exekuce ze zákona třeba v pořádku, ale morálně je vysloveně ostudná – například smluvní pokuta za neodebrání předražených hrnců. Z práva bez morálky se pak snadno stává ukázkové bezpráví. A dělicí linie je přitom tak tenká...

Nelze vynechat ani další věc. Asi každý z nás by se pozastavil nad zápasem, kdy proti sobě na jedné straně stojí padesátakilový chlapík s brýlemi a na druhé straně stokilový profesionální boxer. Během exekuce je to ale často stejný případ – na jedné straně stojí člověk se základním vzděláním, který celý život pracuje rukama, a na druhé parta zdatných právníků, která je zvyklá tvrdě jednat s lidmi.

Navíc se všude holedbáme, jak jsme civilizovaná společnost. „Humanizujeme“ vězeňství, amnestujeme zloděje. A zapomínáme při tom, že i dlužník má nějaká práva – což je zvlášť smutné v případě, že

do dluhů nespádl z vlastní vůle, ale třeba sérií podnikatelských chyb nebo kvůli přehnané důvěře ke svým blízkým.

Cílem této knihy je tedy zaprvé připomenout lidem, že nejsou nikomu vydáni na milost a nemilost, a pokusit se v rámci možností vyrovnat jejich šance ve sporu s exekutorem či jeho zaměstnanci. A také alespoň trochu přispět ke zvýšení obecného právního vědomí.

Tato kniha není zaměřená proti exekutorům. Je to starobylá a potřebná profese. Zdá se ovšem, že si v dnešní době řada exekutorů neuvědomuje, že jejich činnost je posláním. Že se jedná o právní profesi. Proto je myslím dobré jim to připomenout – a to nejen tím, že si knihu přečtou, ale i tím, že se budou při svých zákrocích setkávat častěji s právně poučenými lidmi, kteří neuhýbají před svými závazky, ale znají i svá práva.

V neposlední řadě se tato kniha zabývá i obecnou problematikou exekucí, exekutorů a dluhů vůbec a snaží se poskytnout rady nejen dlužníkům, ale i věřitelům.

2. Kdo je ten chlapík, co vám chodí zabavovat věci

„Na světě je jen dvoji karabáč, před nímž člověka všechny moci země nemohou ochrániti: je to mor a soudní vykonavatel.“

Honoré de Balzac

Slovo exekutor se vyslovuje ve všech pádech na nejrůznějších místech – počínaje vaší oblíbenou hospůdkou a konče právníckými fakultami. Nejrůznějších historek o nich je plný internet a po Facebooku se šíří jeden hluboký lidský příběh za druhým. Ale... Napadlo vás někdy, kdo to exekutor vlastně je? Nemyslím třeba Franta, co chodil na základku o rok níž a pak zmizel v Plzni na studiích a teď vám spolužáci-nespolužáci přišel zabavit auto...

Míním profesi – kde se tohle povolání vlastně vzalo, odkud berou exekutoři pravomoci, kdo je kontroluje, či kde si na ně člověk může stěžovat. Víte to? Jestli ano, tak gratulujeme – znáte protivníka a máte slušnou šanci vyhrát. A následující řádky můžete v klidu přeskóčit. Jestli ne, tak čtěte dál.

2.1. Historie exekucí – Římané, první republika, stav před rokem 2001 (zákon o exekucích)

„Když znáte své protivníky a znáte sebe, vyhrajujete stovky bitev bez jediné porážky. Když znáte jen sebe a neznáte protivníka, můžete vyhrát i prohrát. Když neznáte ani sebe ani protivníka, vždy se vystavujete ohrožení.“

Sun-c‘ (544 př. Kr. – 496 př. Kr.), O umění válečném

Slovo exekutor pochází z latiny, tedy jazyka, kterým mluvili staří Římané – v latině zní *exsecutor* a v překladu do češtiny znamená vykonavatel, žalobce. Samotné slovo exekuce pak znamená výkon, tedy přesněji výkon soudního rozhodnutí.

Možná si z dějepisu pamatujete, že slovem exekuce se nazývaly i popravy – třeba ta, při kterých kat Mydlář sťal roku 1621 sedmadvacet českých pánů. Mást vás to ovšem nemusí.

Jedno i druhé je totiž výkonem rozhodnutí někoho jiného a onen vykonavatel je pouze někdo, kdo jde na ruku někomu „chytřejšímu“ a dělá za něj špinavou práci. Ano, je to tak – jak středověký kat, tak dnešní exekutor jsou jen jacísi nádeníci, kteří dělají, co se jim řekne.

S tím rozdílem, že jeden sekal hlavy a druhý vám oseká v ideálním případě maximálně účet. Tento fakt (tj. exekutor = nádeník) si prosím důkladně zapamatujte, protože se k tomu ještě párkrát vrátíme a podrobně si to rozebereme. Je to totiž mimořádně důležité.

Už teď si možná vzpomínáte na případy, kdy exekutor zabavoval matce dítě. Možná jste se tenkrát divili, co všechno ti exekutoři můžou. Ve skutečnosti je to jednoduché – soud vydal rozsudek, kterým svěruje dítě otci, matka se k tomu neměla, a tak za ní soud prostě poslal „poskoka“, aby rozsudek vykonal.

Exekutor přitom nemůže vykonávat všechna rozhodnutí soudu. Jen některá. Ale o tom si víc povíme v následujících kapitolách.

Soudní exekutor je velmi staré povolání. Ne sice tak staré jako třeba prostituce (která prokazatelně kvetla už ve starém Sumeru), ale je daleko, daleko starší, než byste si možná mysleli. Jak řečeno výše, již staří Římané – abychom začali jako pan profesor v černobílém filmu – tuhle profesi znali. Jejich exekutoři se přitom příliš nelišili od našich. Stejně jako dnes prostě zabouchali nějakému nešťastníkovi na dveře, ukázali papír (vydáváný tenkrát úředníkem, který se nazýval praetor urbanus) a zabavovali, až se římské pahorky zelenaly.

Exekuovalo se i ve středověku. Dost zásadní rozdíl byl ovšem v tom, že žádní exekutoři neexistovali a věřitel dostal od purkrabího papír (respektive pergamen), že si může majetek dlužníka prostě odvézt (a odvést). Když se při tom dlužník bránil, stal se z něj psanec se vším, co

k tomu podle středověkého práva náleželo – a je nutné dodat, že důsledky dnešních exekucí jsou proti tomu Havaj.

Naopak za císaře pána se exekuce opět podobala té římské (a taky té dnešní). Roku 1918 přijala Masarykova republika kompletně rakousko-uherské zákony, z čehož vyplývalo, že kdyby to třeba některá z filmových hvězd přehnala s kokainem a zadlužila se, zazvoní u dotyčného soudní úředník a dotyčný má exekuci na krku.

Když už jsme zmínili první republiku – tehdy bylo úvěrování dost tvrdě omezené a půjčky s úroky mohly dávat v podstatě jen banky a kampeličky (ty druhé ovšem jen svým členům). Něco jako úvěrová firma s RPSN¹ 70 % tehdy fungovat nemohlo. Výsledek byl ten, že na seriózní půjčku dosáhl málokdo a všude bylo plno lichvářů, kteří klidně jeli na stoprocentní úrok. A dveře se u nich netrhly... Vzpomeňte si na to, až vám zase bude někdo před volbami vyprávět, že je nutné změnit zákony. Ale to jen tak na okraj.

Současná podoba exekucí pochází z roku 2001 a je nutné říct, že na ni lidé čekali jak na smilování boží. Kdo to pamatuje, nemusí číst dál, pro mladší ročníky si dovolím jednu malou historku ze života.

Dva kamarádi to koncem devadesátých let nebavilo na pracáku, tak si udělali živnostenské listy a začali opravovat střechy. A šlo to, dokud nedostali velkou zakázku – spravit střechu na stodole statku jednoho bohatého podnikatele. Nadřeli se na tom víc než slušně, ale když došlo na placení, dotyčný „borec“ se jim vysmál. Prý – „dejte si mne k soudu, chlapi“. Vzhledem k tomu, že podání k soudu stálo deset tisíc a kluci je neměli, makali pro „zákazníka“ prostě měsíc a půl zadarmo. A takových „podnikatelů“ tehdy bylo...

¹ RPSN – Roční procentní sazba nákladů, neboli součet všech úroků a dalších poplatků. Tedy – půjčím si 1.000,- Kč, úrok mám 20 % a platbu za schválení úvěru 100,- Kč a ještě poplatek za správu úvěru 100,- Kč, tedy RPSN 30 % a zaplatím 1.300,- Kč.

Nicméně roku 2001 schválil parlament **zákon č. 120/2001 Sb.**, o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a situace se zcela změnila...

2.2. Současnost

*„Radši budu nemocnej, než abych byl chudej.
Každej přece dobře ví, že život je tvrdej.
Nikomu nic nedlužím, nikomu nic nedám!
Z těch, co smrděj chudobou, žaludek se zvedá.“*
Daniel Landa, Lakomá (z muzikálu Krysař)

2.2.1. Jak nám odhlasovali zákon o exekucích

Dne 20. září 2000 předložila skupina poslanců parlamentu návrh **zákona o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů**. Pokud vám zrovna přistála ve schránce neoprávněná exekuce a nevíte, kde si postěžovat (popřípadě kam posílat děkovné dopisy), tak to byli konkrétně tito zákonodárci:

JUDr. Pavel Němec (Unie svobody) – poslanec v letech 1998 až 2006, v letech 2002 až 2004 ministr pro místní rozvoj, v letech 2004 až 2006 ministr spravedlnosti. Nyní advokát a partner advokátní kanceláře Němec, Bláha, Navrátilová.

Ing. Pavel Svoboda (Unie svobody) – poslanec v letech 1998 až 2002, nyní zmizel z veřejného života, nepodniká a nedá se o něm nic zjistit.

JUDr. Cyril Svoboda (KDU-ČSL) – poslanec v letech 1998 až 2010. V roce 1998 krátce ministr vnitra, v letech 2002 až 2006 ministr zahraničí. V letech 2006 až 2009 ministr bez portfeje². S výše

² Ministr vlády, který nespravuje aparát žádného ministerstva (portfej). Výraz vychází z francouzského *Ministre sans portefeuille*.

uvedeným Pavlem Svobodou nejsou příbuzní. Nyní vysokoškolský učitel, ředitel Diplomatické akademie.

JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D. (ČSSD) – poslanec v letech 1998 až 2002. Nyní právník a vysokoškolský učitel, podílel se mj. na prezidentské amnestii roku 2013. Působí jako docent Katedry ústavního práva a politologie Právnické fakulty Masarykovy univerzity Brno.

JUDr. Eva Dundáčková (ODS) – poslankyně v letech 1998 až 2006. Nyní advokátka.

Ing. Jaroslav Plachý (ODS) – poslanec v letech 1996 až 2013. Nyní zmizel z veřejného života, nepodniká a nedá se o něm nic zjistit.

Ing. Jaroslav Korbel (Unie svobody) – poslanec v letech 1998 až 2002, nyní zmizel z veřejného života a je podnikatelem.

Návrh prošel klasickým „kolečkem“ (odborně řečeno standardní legislativní cestou) a dne 26. ledna 2001 byl přijat. Pro hlasovala většina ODS, většina lidovců, prakticky celá ČSSD a Unie svobody. Proti byli poslanci Marek Benda, Jiří Patočka a Josef Ježek (všichni ODS) a poslanci za KSČM se zdrželi (Podrobný přehled – pokud by vás zajímal – najdete na konci téhle knížky).

Zákon dále prošel Senátem a dne 22. 3. 2001 jej podepsal tehdejší prezident Václav Havel. Je nutné dodat, že k němu měl výhrady a při podpisu se s nimi netajil. Platit začal dne 3. dubna 2001 (raďte si prosím všimnout té úžasné rychlosti, v jiných případech naši zákonodárci zdaleka tak svižní nejsou).

2.2.2. Něco málo o exekutorech

Zákon zavedl do českého práva institut soudního exekutora. Někdy se jim říká i soukromí exekutoři a lid tato terminologie často mate. Přitom to je celkem jednoduché. Stejně jako u advokáta, notáře nebo třeba obvodního lékaře či zubaře jde o takzvané svobodné povolání. Člověk

prostě musí splnit určité podmínky (řekneme si o nich dále), aby dostal od státu razítko, že může vykonávat nějakou činnost. Třeba trhat zuby nebo zabavovat majetek. Nikdo jiný to dělat nesmí, nebo si koleduje o problém.

Právně vzato je na tom takový člověk ve svobodném povolání podobně jako živnostník. Na rozdíl od zubaře či advokáta byl ovšem exekutor do roku 2009 veřejný činitel. Nyní je podle § 127 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku „úřední osoba“. Rozdíl v tom je tak nepatrný, že to není třeba rozpitvávat. Pro pochopení pojmu „úřední osoba“ se myslím docela hodí citát z knihy **Miroslava Švandrlíka Černí baroni**:

„Koukněte se, Černík,“ zastavil dozorčího poručík Hamáček. „Musíte si uvědomit, že jste voják, a to voják ve význačné funkci. Protože, aby bylo jasno, dozorčí roty je významná funkce. Když dostanete facku bez týchle pásky na rukávě, tak se celkem hovno stane. Když vás ale seřeže někdo ve funkci dozorčího, tak si to co? Tak si to šeredně odskáče.“³

Vojín Černík byl tedy v zajímavé situaci – to, jak byl potrestán ten, co by mu plácnul jednu přes ústa, záleželo na tom, zda má zrovna Černík pásku na rukávu. A stejné je to i se soudním exekutorem. Pokud ho potkáte třeba na tancovačce a pár mu jich vrazíte, soud to bude posuzovat tak, že se potkal Pepa s Jardou a poprali se. Naopak při výkonu soudního rozhodnutí (tedy když vám šmejdí po bytě) jde o úřední osobu a je na tom stejně jako voják Černík s páskou. Mimochodem a na okraj – například advokáti úředními osobami nejsou, a pokud se rozhodnete uhodit svého obhájce ex offio u soudu, žádná velká tragédie to není – jakkoliv bych vám to spíše nedoporučoval.

Exekutorů je několik druhů. Dělí se na **exekutora, kandidáta exekutora, koncipienta exekutora a vykonavatele exekutora**.

Začněme tím posledním. **Vykonavatel exekutora** (tedy v překladu vykonavatel vykonavatele, ti zákonodárci jsou někdy opravdu vtipní) je

³ Miroslav Švandrlík, Černí baroni, str. 64

normální „dělnas“ s ukončenou maturitou a kvalifikační zkouškou exekutorského vykonavatele. Podle zákona o soudních exekutorech může exekutor tohoto poskoka pověřit prováděním své agendy. To znamená, že vás navštíví tehdy, když už je pan magistr líný si i chodit pro peníze.

Nyní bych rád přišel s nějakou tou radou. (To je asi to, co vás zajímá nejvíc. Musíte si na to chvíli počkat, ale není od věci vyřídit již v této části publikace alespoň tuhle věc.) Když u nás zazvoní exekutor, tak nejprve asertivně trváme na předložení průkazu, kde je napsáno i to, o koho se jedná. Když jde o „vykonavatele exekutora“, tak se s ním prostě nebavíme a pošleme ho zase ven na vzduch s tím, že se samozřejmě exekuci nebráníme, ale trváme minimálně na tom, aby ji prováděl koncipient a nikoliv nějaký poskok.

On se bude bránit tím, že zákon o soudních exekutorech mu tento postup umožňuje, načež se odkážeme na dokument zvaný Listina základních práv a svobod, podle kterého je obydlí nedotknutelné. Pokud se jedná o chytřejšího „vykonavatele vykonavatele“, co alespoň při obědě s kolegy poslouchal, namítne, že to neplatí pro výjimky uvedené v zákoně. Vy ho zdvořile požádáte o judikát Ústavního soudu, kde je uvedeno, že úřední osoba může pověřovat své zaměstnance, aby vstupovali jiným lidem do obydlí, a s tím se na 99 % rozejdete. Pokud ne, nebojte se zavolat policii a svůj argument hlídce zopakujte. Pokud s vámi někdo zahájí komunikaci způsobem „si tady nějaká lopata vyskakuje“, vezměte telefon a začněte volat do TV Nova, ať si přijdou udělat pěknou reportáž ze zásahu (to je ovšem extrémní situace). Ať tak či tak, můžete dříve či později počítat s osobní návštěvou pana exekutora, při které vám pak – SAMOZŘEJMĚ POKUD NEBUDETE PŘIPRAVENI – následně vykonavatel vykonavatele vezme i štetku a papír ze záchodu. Ale o tom opravdu až později, stejně jako o tom, co si musíme uvědomit ještě před tím, než se rozhodneme nenechat tentokrát řízení osudu exekutorovi a začneme se bránit.

Exekutor, kandidát exekutora, koncipient exekutora jsou naopak v podstatě jedno a totéž. Všechno to jsou právníci, absolventi nějaké

tuzemské či zahraniční vysoké školy, a liší se mezi sebou jenom tím, zda mají či nemají vykonanou exekutorskou zkoušku a složený exekutorský slib.

Koncipient je absolvent právnické fakulty (titul Mgr.⁴ nebo JUDr.⁵), který nastoupil do zaměstnání do exekutorské kanceláře a připravuje se na složení exekutorské zkoušky. K té přitom může přistoupit teprve po určité praxi.

Ačkoliv se jedná často o mladé ucho, má stejné pravomoci jako exekutor a to, že vám přijde zabavit barák, je právně celkem v pořádku – pokud ho tím exekutor písemně pověří, tuto pravomoc skutečně má. Jeho šéf přitom nemusí být vaší exekuci přítomen, protože právě zabavuje fabriku, tryskáč a Ferrari někomu, kdo se zadlužil v trochu jiných relacích než vy.

Kandidátem exekutora je koncipient, který složil exekutorskou zkoušku a má více než tříletou praxi v zabavování majetku jiných lidí. Stále je ovšem zaměstnancem, který nemůže pracovat samostatně a šéf ho pověřuje určitými úkoly.

Exekutor sám je pak šéfem, který dostává pokyny od soudu a své zaměstnance podle nich následně úkoluje.

Platí přitom, že není exekutor jako exekutor, takže můžete narazit i na takového, který je úplně sám a žádné zaměstnance nemá. Naopak jiný exekutor, řekněme taková exekutorská šlechta, má celý zástup kandidátů, koncipientů a vykonavatelů – přičemž kromě nich má ještě třeba i recepční, uklízečku, IT správce, osobního řidiče a pilota.

⁴ Magistr je akademický titul označující absolventa magisterského studijního programu. Zkracuje se na Mgr., píše se před jménem.

⁵ JUDr. je akademický titul udělovaný těm právníkům, kteří dosáhli titulu Mgr. a kteří poté úspěšně absolvovali rigorózní řízení (tj. sepsali a obhájili rigorózní práci a složili státní rigorózní zkoušku ze zvoleného právního oboru). Význam titulu je „doktor práv“ a píše se před jménem.

To je pro vás ta horší varianta, protože se můžete setkat s tím, že vám koncipient či kandidát začne vysvětlovat, že on nic, on muzikant, pouze plní příkaz pana doktora, kterého najdete momentálně buď ve Špindlu, ve Wimbledonu, nebo eventuálně v Miami Beach. Je přitom logické, že čím více existuje mezičlánků, tím víc vážne debata, asi jako když jsme ve školce hráli na tichou poštu.

Exekutoři také mají – stejně jako lékaři či advokáti – takovou hezkou věc. Jmenuje se „samospráva“ a říká se jí též autoregulace či samoregulace. Spočívá v tom, že všichni exekutoři (tedy nikoliv kandidáti, koncipienti a o tom třetím ani nemluvě) musí být členy organizace, která si volí své vedení a dohlíží na své členy.

Dříve byla taková autoregulace téměř stoprocentní, dnes na exekutory dohlíží i Ministerstvo spravedlnosti. No, a takový exekutor vykonává rozhodnutí soudu – ale o tom podrobně až v kapitole ***Standardní průběh exekuce včetně dražby.***

2.3. Může být hůř aneb vymahači

„Půjčil sis u špatný firmy, vole. Tohle není Spořka. Jestli jim to nezaplatíš, tak ti nechaj odkráglovat prsty pilkou na železo.“

Jiří Svoboda, Sametoví vrazi

Z hlubokých lidských příběhů plnicích média může člověk usoudit, že to nejhorší, co může dlužníka potkat, je exekutor. No, není tomu tak. Existují ještě bytosti zvané vymahači pohledávek.

Od exekutora se tito lidé liší tak, že pro toho prvního platí nějaká pravidla. Pro vymahače neplatí prakticky žádná a jediné, co si hlídá, je aby měl váš věřitel vše právně v pořádku. Správně měli vymahači po vzniku exekutorů zmizet, ale nezmizeli. Důvodů je celá řada – počínaje tím, že ne s každou pohledávkou lze chodit k soudu (například dluhy z karet či jiné „čestné dluhy“ označuje občanský zákoník jako vysloveně nevymahatelné) a konče určitou leností některých exekutorů.

Takový vymahač není na rozdíl od exekutora úřední osoba a nemá žádné větší pravomoci než například vy. Tenhle nedostatek nahrazuje různě – často metodami, které jsou na hraně zákona nebo přímo protizákonné.

Způsob, jakým váš věřitel může pověřit vymahače, aby vás začal otravovat, je v podstatě dvojitý. Zaprvé **mandátní smlouva**, zadruhé **odkup pohledávky**.

Začněme tím prvním – věřitel pověří vymahače, aby z vás začal dobývat pohledávku. Dlužíte přitom stále té samé osobě (firmě), od které si vymahač vezme provizi (20 až 50 %). Tedy – dlužíte třeba dvacet tisíc, vymahač z vás dostane dvacet tisíc, deset si nechá a deset dá svému klientovi. To má proti normální exekuci jedinou výhodu – stále se bavíme o dvaceti tisících a není tu žádná „vata“ – tedy poplatky za právní služby a exekuci, které vám třeba z pokuty v MHD udělají 12 tisíc.

Pak už jsou jen nevýhody. Proti vymahači se například nemůžete nikam odvolat či si na něj stěžovat. Jde přitom o lidi, kteří se pohybují na hraně, jsou zvyklí tvrdě vyjednávat a často mají nějaké ty známé na policii, takže by se vám nemuselo vyplatit ani případné trestní oznámení. Postup takového vymáhání je pak velmi individuální a obvykle se jedná o „firemní tajemství“ každého takového vymahače.

Standardně to probíhá tak, že se u vás jednoho dne objeví dva frajeři s rameny na dvě minuty ostré chůze od sebe a vysvětlí vám, že dlužíte peníze. Vystupují značně suverénně (jakkoliv obvykle celkem zdvořile) a dělají všechno to, co se podle zákona ještě smí – například si u vás doma zapálí a klepou na koberec, přičemž je nezajímá, že jste nekuřák. Pokud už se u vás objevili, buďte si jisti, že se jich jen tak nezbavíte. Chtějí přitom, abyste se nechali vyprovokovat a udělali něco, čeho budete později litovat (proto chodí obvykle dva, aby si mohli navzájem svědčit).

Pokud jste ale tak otrlí, že vám nevádí dvakrát denně potkávat dva kickboxery a bavit se s nimi o vaší finanční situaci, následuje druhá fáze, a tou je odkup pohledávky. Váš věřitel ji prostě (třeba za nějakých 10 %) prodá, vy už mu nedlužíte a ty peníze po vás chce třeba Aljoša z Kyjeva, ke kterému se pohledávka dostala přes zprostředkovatele.

A tady už může nastat peklo na zemi. Agentury, které se zabývají odkupy pohledávek, jsou totiž dvojího druhu. Ty první staví na svých kontaktech v justici a umí udělat exekuci i z něčeho, na čem si normální věřitel vyláme zuby (a to nás vrací zase zpátky k exekutorům), ti druzí pak vymáhají pohledávku svépomocně. Zde nastává ten ohlašovaný Armagedon. Zatímco i pro vymahače platí alespoň nějaká pravidla a hlavně hranice, které nesmí překročit, tady už neplatí vůbec nic. Z vašeho dluhu dvacet tisíc se tak může stát třeba padesát na splátkový kalendář s pokutou 1000,- Kč za každý den prodlení.

Vynalézavosti takových vymahačů se meze nekladou. Setkal jsem se třeba s příkladem jednoho nejmenovaného zámožného podnikatele, který byl ráno před domem naložený do dodávky a odvezený na Žďákovský most. Tam ho dva „Rambové“ drželi za nohy přes zábradlí a nechali ho cca pět minut v této poměrně nepohodlné poloze přemýšlet o jeho závazcích (podotýkám, že příběh je pravdivý a pochází z druhé poloviny 90. let).

Neobvyklé není ani zlomení ruky či třeba rána pěstí mezi jednotlivými upomínkami. Jediné, čím se můžete utěšovat, je že vás dotyční nezabijí. Chtějí totiž, abyste zaplatili, ne abyste s traverzou na zádech vypouštěli bubliny do Orlické přehrady. Drobný problém je, že na to nelze příliš spoléhat. Může se totiž stát, že se dotyčný vymahač rozhodne v rámci zlepšení firemních procesů udělat z jednoho ze svých dlužníků odstrašující příklad, a „Černý Petr“ padne zrovna na vás.

Pokud se setkáte s vymahači, existuje fakticky jen jedno řešení. ZAPLATIT. Náš právní řád vám sice dává poměrně dost možností obrany, ale pokud jste měli potřebu zakoupit si tuto knihu, asi nebudete patřit k těm, kteří mají na takový konflikt povahu a schopnosti. Pokud si

myslíte, že ano, čtete prosím dále. Jen tak pro zajímavost si popíšeme, jak postupovat, když vaši pohledávku odkoupil takovýhle vymahač a vy ji nechcete z jakéhokoliv důvodu platit.

Krok 1: Pokud nejste držitelem zbrojního průkazu a nevlastníte legálně drženou zbraň, urychleně to napravte a snažte se obojí získat v co nejrychlejším čase. Nelegálně drženou zbraň si prosím nepořizujte – po jejím použití přijdete do pořádného maléru. Jakmile budete mít vyřízena potřebná povolení a pořídíte si zbraň, noste ji všude sebou. Od věci není ani vybavit legálně držеныmi střelnými zbraněmi ostatní členy vaší rodiny starší 21 let (dříve to zákon neumožňuje).

Krok 2: Zabezpečte váš dům či byt tak, aby do něj nebylo úplně snadné vniknout s běžným zlodějským „nádobíčkem“. S rodinnými příslušníky se domluvte, jak zajistíte jejich osobní bezpečnost. Například vyzvedávejte děti z kroužků či školy, jezděte společně do školy a do zaměstnání atd. Dobré je i domluvit se na nějakých heslech, kterými si navzájem můžete nenápadně sdělit, že je někdo v nebezpečí. (Například věta „Kdy přijedeš domů, tati, odpadl nám fotbal.“ může ve skutečnosti znamenat „Jsou tady dva pánové a drží mi pistoli u hlavy.“)

Krok 3: Najměte si spolehlivého, renomovaného advokáta. Na jeho odměnu si připravte okolo 50 tisíc korun a uložte si je na spolehlivém místě (například u kamaráda) pro případ, že vám někdo zablokuje účet. Částku 50 tisíc prosím chápejte jako minimální. Pokud po vás přitom vymahač chce třeba 45 tisíc, je vše myslím jasné. Pokud 60, zvažte, jestli vám to stojí za to. Zde uvedený postup se obvykle používá řekněme od půlmilionového dluhu výše.

Krok 4: S advokátem vypracujte trestní oznámení na neznámého pachatele (pánové, co k vám chodí vymáhat dluhy, se na 99 % nepředstavili a neukázali vám ani žádný průkaz) pro trestné činy vydírání podle § 175 trestního zákoníku, útisk podle § 175 téhož zákona a porušování domovní svobody podle § 178. Pokud jste se už stihli seznámit důvěrněji s vymahačovou pěstí, hodí se ještě § 146 ublížení na zdraví.

Krok 5: Pověřte advokáta, aby trestní oznámení podal. Vy raději na policii nechoďte – nevíte, co vám hrozí od vymahačů, a muži zákona by si vás tam mohli rovnou nechat kvůli nějakému křivému obvinění.

Krok 6: Zmizte i s celou rodinou z místa trvalého bydliště a z povzdálí sledujte, s čím se vytasí protistrana. Počítat je nutné se vším – poměrně oblíbený postup je například přemluvit nějakou prostitutku, aby vás udala za znásilnění (jste-li muž). Musíte si rovněž uvědomit, že například ruskojazyčné mafie jsou vojensky organizované. Tedy Kolja a Vova, co vám zlomili čelist, jsou jen pěšáci a jejich boss, kterému podle zákona nyní dlužíte, je jen střední článek v celém systému. Jeho šéf, o kterém ani netušíte, je tedy poté, co je udáte na policii, může třeba všechny odeslat zpět do Kyjeva a v ČR už je nikdo dlouho neuvidí. To pro vás přitom představuje téměř záruku, že se na vás chystá něco moc ošklivého. Proto musíte udělat krok 7.

Krok 7: Najděte si nějakého spolehlivého novináře a vyprávějte mu pod svým jménem celý příběh. Ideálně někde ve starém vojenském bunkru v pohraničí, kde se i s celou rodinou schováváte. Celý příběh tak bude na veřejnosti a bude na něj vidět. I mafián tedy bude muset postupovat poněkud opatrněji. Nelze se ovšem tvářit, že je pozornost médií všelék (Kajínek by mohl vyprávět). Na druhou stranu nic lepšího udělat nemůžete.

Celá situace má dvě možná řešení. Buďto váš věřitel zjistí, že jste pro něj moc velké sousto a pohledávku odepíše. Anebo skončíte špatně. Nic mezi tím není. Krásně to vystihl Mickey Rourke ve filmu Harley Davidson a Marlboro Man větou: „*Lepší mrtvej frajer než živej srab.*“

Tak jak se vám to četlo? Pokud nejste zrovna filmový drsňák (či hrdinka typu Černá mamba z dvoudílného filmu Kill Bill), tak nejspíš dost blbě. Tyhle věci chcete asi sledovat jen jako diváci v kině nebo v televizi.

Pokud tedy váš dluh dospěl do fáze, že u vás zvoní dvoumetrový ruský hovořící ranař, je čas přestat strkat hlavu do písku a hrát si na schovávanou. A je nutné začít platit.

To, co si vezme, přitom berte jako náklady na vzdělání. Jako takové školné.

Úplně na závěr pak pár rad, jak návštěvě takového vymahače předejít:

- **Nepůjčujte si u neseriózních firem** – typicky takových, které inzerují v katalogu z obchodáku „Rychlá půjčka bez ručitele a zajištění. 50.000,- již od 500,- měsíčně.“
- **Nedělejte „čestné dluhy“** a pokud je děláte, tak je plaťte. Pokud si například nedovedete představit svůj život bez karet a mariáš o desetníky zrovna není to pravé ořechové, hlídejte si, v jaké karetní společnosti právě hrajete. I pokud to jsou chlapi, které znáte třeba 20 let, své závazky plaťte.
- **Své dluhy řešte**, a buď je zneplatněte (jak se to dělá, si povíme dále), nebo je zaplaťte. Nikdy nevíte, kdo z vašich věřitelů svoji pohledávku prodá. Platí to i v případě, že jste „mistr světa amoleta“ a své dluhy jste například „elegantně“ zanechal bývalé manželce. Dotyčná si totiž třeba může najít nového přítele, kterému bude tahle věc poměrně vadit a bude mít ty správné kontakty.
- **Dávejte si pozor na to, co dělají členové vaší rodiny.** Když třeba synáček udělá stotisícové dluhy v automatech, tak se vás to rovněž týká.

A to by bylo asi vše o vymahačích. Ti exekutoři nakonec nejsou tak strašní, že? Dá se s nimi totiž „bojovat“ i bez pistole, jen silou právních argumentů. A zakrátko se dozvíte jak.